

אמצעי תשלום

מזומן, צ'ק, אשראי, הוראת קבע, אפליקציות בנייד (bit, paybox...) - כל כך הרבה אפשרויות! איך כדאי לשלם? בפעילות המוצעת נלמד על כל אחד מהם, יתרונות וחסרונות השימוש בו ומתי מתאים להשתמש בו.

מטרות הפעילות:

- הכרת אמצעי התשלום השונים תוך בחינת היתרונות והחסרונות של כל אחד
- הבנת השימוש הראוי לכל אמצעי תשלום ואופן השימוש בכל אחד

אביזרים:

- נספח מידע על אמצעי התשלום השונים
- כרטיסיות מוצרים, רכישות ושירותים
- סרטון – אמצעי תשלום לאורך ההיסטוריה: <https://www.youtube.com/watch?v=PSKa8Y0jmQQ>
- סרטון בסיסי על אמצעי תשלום שונים: <https://www.youtube.com/watch?v=G1oflDKNCXg>

מהלך הפעילות:

- נשאל את המשתתפים מהם אמצעי התשלום המוכרים להם? נבדוק באיזו מידה הם יודעים מתי משתמשים בכל אחד מהם?
- נסקור בקצרה את אמצעי התשלום (בנספח).
- מומלץ להראות דוגמאות מוחשיות של כרטיס אשראי, צ'ק והוראת קבע. ניתן להקרין את סרטון ההסבר על ארנק סלולארי.
- נסביר מה היתרונות ומה החסרונות של כל אמצעי.
- נחלק את הקבוצה ל-5 תת קבוצות. כל קבוצה תייצג את אחד מאמצעי התשלום: הוראת קבע, אשראי, צ'ק, מזומן וארנק סלולארי.
- הארנק הסלולארי וכרטיס הדביט מקבילים לאשראי לצורך הפעילות.
- מנחה המשחק ישלוף בכל פעם כרטיסייה כשמטרת כל קבוצה היא לצבור כמה שיותר כרטיסיות. כל קבוצה בתורה תסביר ותשכנע למה הכי מתאים לשלם באמצעי התשלום "שלה". הקבוצה המשכנעת ביותר – תזכה בכרטיסיה.

נספח מידע למדריך:

כסף מזומן

זהו אמצעי תשלום נפוץ שכולם מכירים. במהלך השנים השימוש בו הולך ופוחת.

יתרונות:

- ✓ מוחשי - קל לעקוב אחרי ההוצאות (בהנחה שידעתם כמה כסף היה לכם מלכתחילה בארנק). אחת העצות שנותנים לאנשים במצוקה כלכלית או שקשה להם לשלוט בהוצאות היא לעבור להשתמש בכסף מזומן בלבד.
- ✓ יש מקרים בהם בתי עסק מעניקים הנחה על רכישות שנעשות במזומן.

חסרונות או... ממה כדאי להיזהר?

- ✗ שימו לב שישנם מקרים של זיוף השטרות או המטבעות (באתר בנק ישראל תוכלו ללמוד על סימני הבטיחות השונים).
- ✗ כשמשלמים במזומן אי אפשר לבטל במקרה של גניבה או אפילו לקבל את הכסף בחזרה כמו בכרטיס אשראי. במזומן אין ביטוח לכסף.

כרטיס אשראי

כרטיס אשראי משמש לתשלום במקום מזומן, כאשר החיוב על החשבון נעשה במועד מאוחר יותר מביצוע העסקה. זהו אמצעי התשלום הנפוץ ביותר כיום.

יתרונות:

- ✓ אמצעי תשלום זמין ונוח.
- ✓ חוסך מכם להסתובב עם כסף שעלול להיגנב או ללכת לאיבוד.
- ✓ מאפשר מעקב פשוט ומסודר אחר הרכישות שביצעתם באמצעות אתר האינטרנט של הבנק, אפליקציה או ניהול תקציב שלכם.
- ✓ מאפשר לבצע רכישות גדולות בזכות פריסת תשלומים גם אם אין לכם את כל הסכום הדרוש לשם ביצוע הרכישה.

חסרונות או... ממה כדאי להיזהר?

- ✗ קל מאוד "לגהץ" אבל קל גם לשכוח כמה כבר הוצאנו וכמה נשאר לנו בחשבון...
- ✗ שימוש בתשלומים עלול להיות מסוכן ולא תמיד משתלם. גם אם יציעו לכם, אל תשלמו בקרדיט כי הריבית עבורו גבוהה.
- ✗ צמצמו את מספר הכרטיסים שלכם! ישנם הרבה כרטיסי מועדון שמשלמים עבורם עמלה.

כרטיס דביט (דיירקט) לחיוב מידי

משלב את היתרונות של המזומן ואת הנוחות של כרטיס האשראי. ברגע שביצעתם רכישה, הכסף יורד ישירות מחשבון הבנק ממש כמו במשיכת מזומן. כלומר, אתם יכולים להוציא רק מה שיש לכם בחשבון!

יתרונות:

- ✓ אותם היתרונות כמו לכרטיס אשראי רגיל
- ✓ יש מקרים בהם בתי עסק יסכימו להעניק הנחה על תשלום בדביט.

חסרונות או... ממה כדאי להיזהר?

- ✗ לא ניתן לבצע עסקאות בסכום לא ידוע מראש. לדוגמה, תחנות דלק בהן צריך קודם להעביר את הכרטיס ואחר כך לתדלק ורק בסוף התדלוק "מגלים" את הסכום לתשלום.
- ✗ לא ניתן לבצע באמצעות דביט הוראות בתשלומים והוראות קבע.
- ✗ אין הנחות והטבות של מועדונים או קבוצות גיל כמו למשל חיילים, סטודנטים, עובדי מדינה וכו'.

המחאה (צ'ק)

ההמחאה או הצ'ק (בכתיב עברית תקינה, שיק) היא פקודה כתובה וחתומה בידי בעל החשבון השולח בקשה אל הבנק, לשלם לפקודתו של אדם אחר או עסק, סכום כסף מסוים.

התשלום בהמחאות אמנם הולך ופוחת עם עליית השימוש בכרטיסי האשראי – אבל הן עדיין משמשות לתשלומים כגון תשלומי וועד בית, תשלומי בתי ספר ועוד.

יתרונות:

- ✓ אמצעי לביצוע תשלומים בחנויות שלא עובדות עם כרטיסי אשראי.
- ✓ יכול לשמש כאמצעי חלופי לתשלום כאשר אין בידכם מזומן.
- ✓ ניתן להחליט שהכסף עבור העסקה ייגבה מחשבון בתאריך מסוים ולא דווקא בתאריך שבו יורדות יתר עסקאות האשראי.

חסרונות או... ממה כדאי להיזהר?

- ✗ לא כל חנות מסכימה לקבל צ'קים משום שלא ברור בזמן התשלום, האם הצ'ק יכובד על ידי הבנק או לא.
- ✗ יש להקפיד על רישום נכון של כל הפרטים על הצ'ק. טעות ברישום תגרום לצ'ק לחזור.

הוראת קבע

הוראת קבע או הרשאה לחיוב היא שיטת תשלום שבה הלקוח מורה לבנק או לחברת האשראי להעביר כסף מחשבונו באופן אוטומטי מדי תקופה שנקבעה מראש. הוראת הקבע משמשת לרוב בתשלומים של חשבונות תקופתיים קבועים כגון: ארנונה, גז, חשמל, תשלומי ועד בית ושכר לימוד.

יתרונות:

- ✓ אין צורך לזכור לשלם, התשלום עובר אוטומטית לשירות המבקש. מונע עיקולים וניתוקים בגלל אי עמידה בתשלומים. בקיצור... ראש שקט
- ✓ חוסך לכם זמן עמידה בתור (גם לשלם באינטרנט לזמן)
- ✓ חיוב החשבון מתבצע בזמן המתאים ביותר ללקוח, לפי תאריך התשלום או לפי תאריך אחר המתאים ללקוח.
- ✓ לעתים זה נותן הטבות ואפילו הנחות. למשל: רשויות מקומיות שמעניקות הנחה בארנונה כשמשלמים בהוראת קבע.

חסרונות או... ממה כדאי להיזהר?

- ✗ חשוב לעקוב אחר התשלומים המבוצעים בכל חודש, כדי לוודא שלא היו טעויות בסכומים.
- ✗ כשמבצעים הוראת קבע, חשוב מאוד לבדוק את אפשרויות הביטול.

אפליקציות להעברת כספים

כבר לא צריך להסתובב עם שקית לאיסוף כספים וגם לא צריך לזכור או לרשום מי שילם על החולצה לטיול ומי עוד חייב... מזומנים להכיר את האפליקציות: paybox, bit, paper pay ועוד...

בעזרתן תוכלו לשלוח כסף ו/או בקשות תשלום לאנשי קשר בודדים, וכמובן לפתוח קבוצות תשלום ולהזמין אליהן חברים. הכסף שמועבר אליכם תמיד יגיע לתוך "יתרה" באפליקציה ולא יועבר ישירות לחשבון הבנק/אשראי שלכם. תוכלו להשתמש ביתרה שלכם בשביל לבצע תשלומים לחברים אחרים באפליקציה. במידה ותרצו להשתמש בכסף מחוץ לתחומי האפליקציה, תצטרכו לזכור לבצע פעולה פשוטה של משיכה אל האמצעי הרצוי.

יתרונות:

- ✓ חוסך את אי הנעימות שבגביית כספים.
- ✓ פשוט ונוח, אין צורך לצאת מהבית

חסרונות או... ממה כדאי להיזהר?

- ✗ אחד החסרונות היחידים של כל האפליקציות הללו, הוא שאם תעבירו לאדם כלשהו כסף והוא איננו מעוניין להוריד את האפליקציה או לשים את פרטיו בה (ויש לא מעט כאלו), הכסף פשוט לא יעבור אליו. זאת בניגוד להעברה בנקאית או מזומן פשוט.

ארנק סלולארי

שיטה פשוטה ומהירה, לתשלום באמצעות הסמארטפון שנמצא אתנו כל הזמן. כל שעליכם לעשות הוא לקרב את הטלפון לקופה והיא מזהה אותו באמצעות טכנולוגיית תקשורת שמבוססת על קרבה פיזית. הזיהוי מאפשר לחייב את חשבוננו של בעל הטלפון ברכישה שעשה.

מי שמחזיק כמה כרטיסי אשראי יכול לבחור באיזה כרטיס לשלם והתשלום מתבצע.

כדי למנוע מגנבים להשתמש בטלפון גנוב לקניות, מחייב התשלום בזיהוי טביעת האצבע של בעל הטלפון.

יתרונות:

- ✓ הנוחות והזמינות כמובן
- ✓ האבטחה הגבוהה והשמירה על פרטיות הקונים
- ✓ האפשרות לשלם גם באפליקציות ובאינטרנט

חסרונות או... ממה כדאי להיזהר?

✗ הנוחות והזמינות עלולות לגרום לכם לא לשים לב להוצאות להכניס אתכם לחובות.

איך זה עובד? https://www.youtube.com/watch?time_continue=84&v=lod3zO0LAUU

Paypal

אתר שהוקם כדי לאפשר רכישה קלה יותר דרך האינטרנט. נכנסים לאתר ומקבלים הוראות ברורות מאוד איך לפתוח חשבון.

יתרונות:

- ✓ רמת האבטחה הגבוהה. פרטי כרטיס האשראי נמצאים באתר מרכזי אחד, ולא מופצים באתרים רבים, שקשה לדעת מהי רמת האבטחה שלהם.
- ✓ החברה מתחייבת גם לנסות לעזור ללקוח במקרה שהתבצעה תקלה ברכישה.

חסרונות:

✗ שימו לב! לא בכל האתרים ניתן לרכוש באמצעות חשבון פייפל.

חשמה

מים

ארנונה

1970

חוג

שכר לימוד

**מתנה
לאירוע**

ועד בית

שכר דירה

ביטוח

רכב

**שיעור
נהיגה**

**ביגוד
(שופינג)**

**כרטיס
לסרט**

**נסיעה
במוניות**

**כרטיס
לבריקה**

**מוצר
קוסמטיקה**

סיגריות

לקן ג'ל

תספורת

מכון כושר

נעלמים

**ארוחה
במסעדה**

משקפים

פיצה

סמארטפון

מצרכי
סופר

אקססוריוז

**מתנה
לחבר/ה**

**רכישת בגדים
באינטרנט**